

Sukunimen valinta

Tietoa puolisoiden sukunimen valinnasta

Puolisoiden sukunimi avioliittoa solmittaessa

Puolisoilla on avioliittoon mennessään valittavana kaksi vaihtoehtoa:

- 1) Puolisot voivat yhdessä päättää, että he ottavat yhteisen sukunimen. Yhteiseksi sukunimeksi voidaan ottaa sukunimi, joka miehellä tai vaimolla viimeksi on ollut naimattomana ollessaan. Sen sijaan yhteiseksi sukunimeksi ei voida ottaa sukunimeä, jonka puoliso on saanut aikaisemman avioliiton perusteella.
- 2) Kumpikin puoliso säilyttää sen sukunimen, joka hänellä on avioliittoon mennessään.

Puoliso, jonka sukunimi tulee muuttumaan sen johdosta, että puolisot ottavat yhteisen sukunimen, voi ottaa henkilökohtaiseen käyttöön sen sukunimen, joka hänellä viimeksi oli naimattomana ollessaan, tai sukunimen, joka hänellä on avioliittoon mennessään. Henkilökohtaista sukunimeä käytetään yhteisen sukunimen edellä.

Vihkijän velvollisuutena on ennen vihkimistä tiedustella avioliittoon aikovilta, ovatko he päättäneet ottaa yhteisen sukunimen. Yhteiseksi sukunimeksi valittu sukunimi on ilmoitettava ennen vihkimistä vihkijälle. Samoin ennen vihkimistä vihkijälle on ilmoitettava henkilökohtaiseen käyttöön otettava sukunimi. Jos puolisot eivät ole ennen vihkimistä ilmoittaneet vihkijälle yhteistä sukunimeä, kumpikin puoliso säilyttää sen sukunimen, joka hänellä on avioliittoon mennessään.

Sukunimen ottaminen henkilökohtaiseen käyttöön tai siitä luopuminen avioliiton aikana

Puoliso voi myös avioliiton aikana ottaa yhteisen sukunimen edellä henkilökohtaiseen käyttöön sen sukunimen, joka hänellä oli viimeksi naimattomana ollessaan, tai sukunimen, joka hänellä oli avioliittoon mennessään. Yhteisen sukuni-

men edellä käytetystä henkilökohtaisesta sukunimestä voi myös luopua avioliiton aikana. Puoliso voi ottaa käyttöön henkilökohtaisen sukunimen tai luopua siitä ilmoittamalla siitä kirjallisesti sille maistraatille, jonka toimialueella hänellä on kotikunta tai väestökirjanpitokunta. Ilmoituksen rekisteröinti on maksullista. Avioliiton aikana puoliso voi kuitenkin vain kerran joko ottaa henkilökohtaisen sukunimen käyttöönsä tai luopua siitä, mutta ei käyttää molempia vaihtoehtoja. Jos puoliso haluaa muuttaa nimeään tällä tavoin useamman kerran, nimenmuutoksesta tulee tehdä hakemus. Hakemus on maksullinen.

Esimerkki 1. Maija Mäki ja Jussi Järvi päättävät ottaa yhteisen sukunimen. He ottavat yhteiseksi sukunimeksi nimen Mäki. Jussi voi ottaa yhteisen sukunimen edellä henkilökohtaiseen käyttöön sukunimen Järvi, jolloin Jussin nimi on Järvi-Mäki.

Esimerkki 2. Liisa Laakso, os. Lehti, joka on aikaisemmin ollut avioliitossa, ja Niilo Niemi solmivat avioliiton. Yhteinen sukunimi voi olla joko Lehti tai Niemi, mutta ei Laakso, jonka Liisa on saanut aikaisemman avioliiton perusteella. He ottavat yhteiseksi sukunimeksi sukunimen Niemi. Yhteisen sukunimen edellä Liisa voi ottaa henkilökohtaiseen käyttöön joko sukunimen Laakso, joka hänellä on avioliittoa solmittaessa, tai tyttönimensä Lehti. Liisan sukunimi voi siten olla Niemi tai Laakso-Niemi tai Lehti-Niemi.

Esimerkki 3. Liisa Laakso, os. Lehti, joka on aikaisemmin ollut avioliitossa, ja Niilo Niemi, solmivat avioliiton. He päättävät kumpikin säilyttää sukunimensä, jotka heillä on avioliittoa solmittaessa (eli Liisa Laakso ja Niilo Niemi).

Sukunimen valinta

Tietoa lapsen sukunimen valinnasta

Lapsen sukunimi syntymän perusteella

Jos lapsen syntymän hetkellä vanhemmilla on yhteinen sukunimi, se tulee lapsen sukunimeksi. Henkilökohtaiseen käyttöön yhteisen sukunimen edellä otettu sukunimi ei voi siirtyä lapselle.

Jos keskenään avioliitossa olevilla vanhemmilla lapsen syntymän hetkellä ei ole yhteistä sukunimeä, vanhemmilla on oikeus valita, kumman vanhemman sukunimen lapsi saa.

Jos lapsi syntyy avioliiton ulkopuolella ja isyys on vahvistettu, lapsen vanhemmat voivat valita kumman vanhemman sukunimen lapsi saa.

Vanhemmat eivät kuitenkaan voi valita lapsen sukunimeä silloin, kun vanhemmilla on yhteisessä huollossa yhteinen alaikäinen lapsi, vaan myöhemmin syntynyt lapsi saa aina saman sukunimen kuin hänen sisaruksellaan jo on.

Lapsen sukunimi on kahden kuukauden kuluessa lapsen syntymästä ilmoitettava maistraatille tai sille evankelis-luterilaisen tai ortodoksisen kirkon seurakunnalle, jonka jäsen lapsi on. Jos vanhemmat eivät tee ilmoitusta lapsen sukunimestä, lapsi saa sen sukunimen, joka äidillä on sillä hetkellä, kun lapsi ilmoitetaan väestötietojärjestelmään. Lapsi saa äidin sukunimen myös, jos isyyttä ei ole vahvistettu sillä hetkellä, kun lapsi ilmoitetaan väestötietojärjestelmään. Lapsen sukunimi voidaan isyyden vahvistamisen jälkeen muuttaa isän sukunimeksi.

Lapsen huoltaja päättää lapsen sukunimestä. Kun vanhemmat ovat yhdessä lapsen huoltajia, he päättävät yhdessä lapsen sukunimestä. Jos vanhemmat eivät ole yhdessä lapsen huoltajia, on lapsen huoltajalla tai huoltajilla oikeus päättää kumman vanhemman sukunimen lapsi saa.

Lapsen sukunimen muuttaminen isän sukunimeksi

Lapsen sukunimi voidaan muuttaa isyyden vahvistamisen jälkeen isän sukunimeksi. Kun lapsi on täyttänyt 12 vuotta, hänen sukunimensä muuttamiseen tarvitaan huoltajien päätöksen lisäksi lapsen oma suostumus. Lapsen sukunimi muutetaan ilmoittamalla siitä kirjallisesti sille maistraatille, jonka

toimialueella lapsella on kotikunta tai väestökirjanpitokunta (ilmoituslomakkeita osoitteesta www.maistraatti.fi).

Lapsen sukunimen muuttaminen vanhempien yhteiseksi sukunimeksi

Jos alaikäisen lapsen vanhemmat, jotka ovat yhdessä lapsensa huoltajia, menevät avioliittoon keskenään ja ottavat yhteisen sukunimen, he voivat myös sopia, että lapsi saa heidän yhteisen sukunimensä.

Yhteisen sukunimen antaminen toisen puolison lapselle

Jos alaikäisen lapsen vanhempi menee avioliittoon muun kuin lapsen toisen vanhemman kanssa ja he ottavat yhteisen sukunimen, puoliso voi sopia siitä, että lapsi saa puolison yhteisen sukunimen. Edellytyksenä on, että lapsen vanhempi yksin tai yhdessä puolisonsa kanssa on lapsen huoltaja. Lapsen nimen muuttaminen edellä mainitulla tavalla edellyttää toisen vanhemman suostumusta silloin, kun myös hän on lapsen huoltaja. Lapsen sukunimi voidaan muuttaa yhteiseksi sukunimeksi vain avioliiton aikana.

Esimerkki 1. Maija Mäki ja Jussi Järvi-Mäki, jotka ovat avioliitossa keskenään, saavat lapsen. Lapsen sukunimi on Mäki.

Esimerkki 2. Liisa Laakso, os. Lehti, ja Niilo Niemi, jotka ovat avioliitossa keskenään, saavat ensimmäisen yhteisen lapsen. Lapsen sukunimeksi voidaan valita joko isän sukunimi Niemi taikka äidin sukunimi Laakso, jonka sukunimen äiti on saanut aikaisemman avioliiton perusteella.

Esimerkki 3. Liisa Laakso ja Niilo Niemi, jotka ovat keskenään avioliitossa, saavat toisen yhteisen lapsen. Lapsen sukunimi on Niemi, koska vanhempien ensimmäisen yhteisen lapsen sukunimi on Niemi ja lapsi on heidän yhteisessä huollossaan.

Esimerkki 4. Leena Ranta ja Mikko Lehti elävät avioliitossa ja saavat yhteisen lapsen. Mikko tunnustaa isyytensä ja maistraatti vahvistaa Mikon isyyden. Lapsi voi saada äidin sukunimen Ranta tai isän sukunimen Lehti.